

Theokrits 15. idyl *Konerne fra Syrakus til Adonisfest*

*oversat af Eva Sprogøe Petersen
med en indledning ved Sten Ebbesen*

1. Indledning

1.1 Oversætteren

Som forberedelse til en forelæsning om græsk og latinsk hyrdedigtning som jeg skulle holde den 28. oktober 2015 gennemgik jeg hvad jeg måtte have af Theokrit-oversættelser på min bogreol. Jeg fandt Sigurd Müllers på mange måder fortræffelige *Theokritos, Udvalgte Digte* fra 1915, og så, til min store overraskelse, en ellers totalt glemt ca. 35 år gammel fotokopi af en maskinskrevet oversættelse af den 15. idyl. Der stod intet oversætternavn på, men jeg havde selv i sin tid noteret at det var Eva Sprogøe der havde lavet den.

Eva Sprogøe Petersen (1922-2004) var i moden alder blevet græskstuderende. Jeg underviste hende i græsk sprogkundskab engang omkring slutningen af 1970erne, muligvis også i andre emner, men det er sprogkundskaben jeg husker. Hun udviste en usædvanlig fin sans for stillejet i de græske tekster hun skulle oversætte til dansk, og en tilsvarende fin sans for hvordan hvert stilleje kunne overføres til dansk. Engang jeg havde komplimeret hende for en smuk oversættelse, og vist også havde sagt noget i retning af "Hvordan bærer du dig dog ad?", svarede hun "Jo, jeg har et hemmeligt våben. Når jeg har lavet en oversættelse og selv synes den er færdigarbejdet, beder jeg min mand om at læse den op. Hvis han læser teksten op uden besvær, er oversættelsen vellykket. Hvis han er ved at kløjs i det, må jeg forbedre den." Hendes mand var den kendte skuespiller Ove Sprogøe, som nok nutildags mest huskes som Egon i Olsenbanden, men som var en fremragende all-round skuespiller og oplæser, også i alvorlige roller. Hvis han ikke kunne finde en grimasse der kunne passe til oplæsningen af et stykke tekst, var der noget galt: der var stilbrud eller det der var værre.

Men Oves oplæsning var blot Evas sidste test på hendes oversættelsers holdbarhed. Den sikre sans for at korrelere græsk med dansk stil var helt hendes egen.

Eva Sprogøe fik i sin levetid offentliggjort oversættelser af tre af Sophokles' tragedier: *Antigone* (1983), *Elektra* (1988) og *Aias* (1991). Hendes søn Jørgen Sprogøe Petersen har i 2015 oplyst at der yderligere i hendes efterladte papirer findes en oversættelse af *Philoktet*.

Theokritoversættelsen må være blevet spredt i et lille antal fotokopier, men foreløbig er mit eget eksemplar det eneste jeg har kunnet opspore. Eva Sprogøe afsluttede sit studium omkring 1982, har hendes sønner regnet sig frem til, og oversættelsen af den ikke helt lette tekst er nok fra slutningen af hendes studietid, altså ca. 1979-1982. Jeg har ikke selv i den periode afholdt nogen undervisning der kunne give anledning til den, så når hun har givet mig en kopi må det være fordi hun vidste jeg satte pris på hendes kunst. I hvilken sammenhæng er oversættelsen da blevet til? Jeg har en stærk mistanke om at det er daværende lektor i København, senere professor i Odense, Minna Skafte Jensen der har henledt Eva Sprogøes opmærksomhed på teksten, for de havde en del med hinanden at gøre, og genren er en Minna har været mere optaget af end nogen anden daværende lærer på KU jeg kan tænke på. Minna erindrede imidlertid i 2015 intet om et kursus som kunne have været anledningen, og var heller ikke vidende om oversættelsens eksistens før jeg fortalte om den. Så forbindelsen til hende må stå hen som et gæt.

Jeg takker Jørgen Sprogøe Petersen og Evas to andre sønner, Henning og Sven, for tilladelse til denne posthume offentliggørelse af deres mors Theokrit-oversættelse. Den er gengivet nedenfor uden rettelser af nogen art: ordlyd, stavning og tegnsætning er nøjagtig som i kildeteksten. Ganske som jeg husker hendes opgavebesvarelser, var denne oversættelse grundigt gennemarbejdet og korrekturlæst.

1.2 Om Theokrit og *Konerne fra Syrakus til Adonisfest*

Theokrit (Θεόκριτος) var, ser det stærkt ud til, syrakusaner af fødsel, men udfoldede i al fald en del af sit virke Alexandria i det ptolemæiske Ægypten i første halvdel af det 3. århundrede før Kristus, hvor den unge storstad, som Alexander Magnus havde grundlagt i år 331, på forbløffende kort tid var blevet et græsk kulturcentrum med digtere som Kallimach (Καλλίμαχος) og Arat (Ἄρατος), såvel som videnskabsmænd – geometriens mester Euklid (Εὐκλείδης) ser ud til at have virket i det unge Alexandria, for blot at nævne den mest prominente.

Som de fleste nævneværdige digtere fra hellenistisk tid har Theokrit været aktiv i flere genrer, men hans ry er baseret på hans såkaldte *Idyller* (*Εἰδύλλια*), der er på heksametre. Hvorfor de er blevet kaldt idyller er uklart. Ordet er en diminutiv af *εἶδος*, der betyder "udseende", "form" eller "art". Jeg gætter på at meningen er "genrebillede", altså et snapshot af folk af en bestemt type i en hverdagssituation. Den beskrivelse passer godt nok ikke til alle digtene, for nogle har mytologisk sujet, og et er et *enkomyion*, altså et hyldestdigt, til kong Ptolemæus II. De markanteste digte er dog genrebilleder uden digterkommentarer: de består udelukkende af dialoger mellem to-tre personer, eventuelt suppleret med kortere indlæg fra bipersoner. Man deler dem sædvanligvis i to grupper (1) *de bukoliske*, hvor de optrædende er hyrder (*βουκόλοι*), og (2) dem hvor dette ikke er tilfældet; type (2) kaldes gerne *mimer* med en antik betegnelse (*μῖμοι*) som man også bruger om digteren Herondas' værker (dem skal jeg vende tilbage til).

Theokrit skrev sine genrebilleder på dorisk. Det kan være fordi det var det naturlige for en syrakusaner, for Syrakus var stor nok til at kunne hævde sig med en litteratur på eget sprog. Så sent som anden halvdel af 3. årh. f.K., hvor attisk ellers var ved at være godt indarbejdet som prosaens standardsprog, skrev Archimedes fra Syrakus sine banebrydende matematiske værker på siciliansk dorisk. Men Theokrits valg af dorisk har nu nok andre grunde. For han skrev også på andre former for græsk, og hans intenderede publikum var garanteret ikke bare de dannede fra det forholdsvis lille doriske sprogområde. For hyrdedigtene vedkommende har ideen med det doriske nok været at få det til at lyde landligt/provinsielt i et bredere udvalg af dannede grækere øren. For landligt skulle det være, når to hyrder snakkede med hinanden eller sang, sådan som de gør i hyrdedigte.

Det med det landlige dur imidlertid ikke til forklaring på hvorfor Theokrits 15. idyl, *Konerne fra Syrakus til Adonisfest*, er på dorisk, for den hører til i mimeafdelingen. De optrædende og talende er ikke hyrder, men Theokrit udnytter brugen af dorisk på anden måde ved at lade digtets hovedpersoner være to kvinder af syrakusansk oprindelse, som nu er bosiddende i Alexandria. De to, der ellers ser ud til at skulle repræsentere standardhusfruer i den storby der var blevet græskhedens smeltedigel, får derved en egen identitet i omgivelser hvor flertallet ikke talte dorisk.

De to damer hedder Gorgo og Praxinoa (Γοργώ, Πραξινοά) —det er talende navne, som betyder noget i retning af “Hende med fut i” og “Den handlingsorienterede” eller “Den geskæftige”. De hører til bourgeoisiet, Praxinoa har flere tjenestepiger (slavinder), og har under byturen hele tiden én ved sin side, som hun hundser med. Damerne hører dog ikke til i det allerhøjeste samfundslag, det fremgår hen imod slutningen at Gorgo er ansvarlig for at hendes mand får sin middag (altså ikke aftensmad, men midtdagsmad).

Traditionelt har det været en meget bogstavelig forpligtelse for husmødre af de lavere samfundslag, som brugte en stor del af deres dag til at lave mad til familien, og hvor det var en selvfølge at maden var parat når manden kom hjem til siesta, og igen når han kom hjem efter fuldendt dagsværk —aftenmåltidet var dog væsentligt simplere end middagsmaden, og kunne bestå af rester fra hovedmåltidet. Jeg har selv været næsten-adopteret ekstrason i sådan en traditionel græsk familie i 1966-67. Arbejdsdagen startede tidligt, og hovedmåltidet lå lidt hen på eftermiddagen. Moderen brugte en stor del af formiddagen til at forberede det. Både faderen, som var bygningsarbejder, og de to sønner, hvoraf den ene gik i gymnasiet og den anden på universitetet, kom hjem til middagsmad. Derpå kunne husfaderen og andre tage sig en lur på en times tid eller to, og så var det tilbage til arbejdet. Mine “adoptivforældre” havde ingen tjenestefolk, men også et godt stykke op i samfundspyramiden var det husfruens ansvar at maden kom på bordet når manden kom hjem til spisning og siesta, selv om hun i de noget højere lag havde tjenestefolk til at lave det grove. Først op i de virkelig høje klasser kunne fruene frasige sig ansvaret for at hendes mand fik sin middagsmad.

Sådan har det været i mange kulturer indtil vore dage, og sådan var det tydeligvis også i Theokrits Alexandria. Kombinationen af at Praxinoa har indtil flere tjenestepiger, og at hendes veninde Gorgo skal sørge for middag til sin mand, angiver netop deres sociale lag: solidt borgerskab, men ikke oppe i de højeste rangklasser.

Hovedhandlingen i idyllen er enkel. Gorgo kommer på besøg hos Praxinoa for at få hende med på en bytur, så de sammen kan se den pragtfulde fejring af en fest for Aphrodites elskede ungersvend Adonis. Adonifester var traditionelt kvindefester, og i digtet er det dronningen af Ægypten der står som hovedarrangør. Damerne kommer afsted, oplever folkemassen på vejen, det prægtige skue som arrangørerne har forbe-

redt, lytter til en sangerinde og går hjem. Det der skal virke på læseren er karakterskil-
dringen og det lidt komiske i en række situationer mange vil kende af egen erfaring.

Der er hurtige replikskifter, tit midt i et vers – et fænomen man også kan iagttage i det
attiske drama. Digtet starter uden nogen introduktion med at Gorgo siger:

G Hej! Er Praxinoa hjemme? **P** Ja her! Nej, Gorgo, omsider!
Tænk at du kom, trods alt. – Så hent dog en stol til den dame,
Eunoa, også en pude ... **G** Det' ikke nødvendigt ... **P** ... så sæt dig!
G Jeg er et hjælpeløst skrog; det var knapt, jeg kom frem uden skrammer.
Sikken en trængsel, der var, Praxinoa, mængder af vogne,
sømbeslåede sko overalt og husarer i kappe.
Pyh, hvor turen var lang; den blir længere, hvergang du flytter.

Den sidste bemærkning om Praxinoas flytning giver hende anledning til at beklage sig
over sin mand.

P Det er mit fjols af en mand. For at skille os to fra hinanden –
købte han ikke et hus, men et skur i en afkrog af verden.
Trættekær sjover, misunder mig alt, er stadig den samme.

Så minder Gorgo Praxinoa om at hun taler ilde om sin mand i sin lille søns nærvær:

G Omtal dog ikke din Dinon, veninde, i sådan en tone,
nu, hvor stumpen er vidne. Ja se, hvor han stirrer, min pige.
Rolig, Zopyrion-skat, det var ikke din farmand, hun mente.
P Sødste gud, den lille forstår det! **G** Den dejlige farmand!
P Hmm, den farmand bad jeg forleden, så sent som forleden:
"Papa, gå hen i bazaren og køb noget soda og okker".
Han kom tilbage med salt, det kæmpedos af et mandfolk!
G Min Diokleides, den ødeland, er af selvsamme skuffe.
Brugte i går syv drachmer på uld – det var hundehår, var det!
Ti kilo afpillet luv, beskidt og forbandet besværligt.
Kom nu i gang! Få fat i dit ydertøj, kjolen og kappen.
Vi går til slottet, og dér hos den stenrige Kong Ptolemaios
skal vi beskue Adonis. – Man sir', det er noget så pragtfuldt
Dronningens arrangement. **P** Ja, alting er stort hos de store!

Inden damerne drager afsted skal Praxinoa lige vaskes lidt og i en pæn kjole. Den stak-
kels tjenestepige får rigeligt med småskænd undervejs. Da Praxinoa har fået kjolen på,
kommenterer Gorgo den i vers 40ff.:

G Ih, du kære, hvor klær den dig godt, din plisserede kjole!
 Lad mig så høre, hvad stod det dig i, det vævede klæde?
 P Mere end tohundred drachmer, kontant, det gav jeg for garnet.
 Læg så arbejdet til: Jeg har ofret min sjæl på den kjole.
 G Men den er blevet over forventning, det kan du da sige.
 P Hent så mit slag og min solhat og sørg for at sætte det rigtigt.
 Pus, du skal ikke med mor, der er bøhmænd og pruhesten bider.
 Græd du bare, når blot du ikke blir slået til krøbling.
 Phrygia, tag dig af drengen og trøst ham! Kom så er vi gået!
 Se at få hunden kaldt ind og få låset døren til gården!

Dialogen er mesterlig, navnlig den geskæftige og uafsladelt talende Praxinoa, der giver ordrer til højre og venstre og hele tiden skifter fokus. Det er et karaktertræk som præger hende digtet igennem.

Uden at Praxinoas talestrøm afbrydes begiver de to veninder sig på vej, og undervejs kommer Praxinoa i vers 46-50 med en hyldest til kong Ptolemæus, et ganske elegant trick af Theokrit på den måde at få reverensen for majestæten indlagt i handlingen.

Så følger vi fruene videre under deres vej gennem folkemasserne til paladset, hvor Adonisfesten skal gå for sig. Da de kommer frem, beundrer de en fin gobelin med en fremstilling af Adonis, mens Praxinoa knebrer videre (82-85):

Alting står så livagtigt, bevæger sig ganske naturligt.
 Levende, slet ikke vævet. – Der' intet som menneskets evner!
 Se ham! I sølvstolen ligger han lænet tilbage. Hvor dejlig!
 Endnu kun spæde dun spirer frem på ynglingens kinder.

Det bliver for meget for en mandlig tilskuer (87ff):

Hør, I forskruede koner, så stands dog den evige snadren.
 Gæs!! Hvor dødsens vulgære med alle de fladtrådte a-er!

Men så får manden en skylle af Praxinoa:

Hva' bilder han sig mon ind? og hva' rager det ham, at vi snakker?
 Hunds med dit eget og ikke med to syrakusiske damer.
 Også det skal du vide, at vi har korinthiske aner,
 lissom Bellérofon havde, så vi snakker peloponnesisk.
 Dorisk er det vel tilladt en dorer at tale, mon ikke?

Lidt efter er der, overført talt, sceneskifte, idet en sangerinde begynder en hymne til Aphrodite og Adonis, som varer 45 vers. Her er vi oppe i et højere stillag, men da hymnen er slut kommer vi hurtigt ned på jorden igen i Gorgos slutreplik:

Sikken fantastisk kvinde, Praxinoa. Lykke er viden.
Fuldendt lykke at synge så yndigt. – Klokken er mange,
nu er det tid at gå hjem, Diokleides har ikke spist frokost.

Theokrits idyller er underholdningslitteratur. De er ikke dybsindige, de er ikke moralsk opdragende. De er bare elegante og urbant morsomme.

1.3 Herondas' mimer

I 1889 erhvervede British Museum en papyrus, der viste sig at indeholde en række mimer af Herondas i god stand. Herondas' versemål er hinkejamben, *σκάζων* eller *χωλίαμβος*, som er et jambisk trimeter hvor sidste metrum "snyder" ved at slutte på en spondæ i stedet for den forventede jambe. Hans sprogform er jonisk, men om det skyldes at han havde et jonisk modersmål eller at han (også) af andre grunde fandt dialekten velegnet til sine formål kan man kun gætte om.

Herondas eller Hero(i)das, som han måske rettelig hed, synes at have været omtrent samtidig med Theokrit og, som han, i det mindste i en periode at have opholdt sig i Alexandria. Han kan ikke måle sig med Theokrit i elegance, det er forståeligt at det blev Theokrit der levede videre i håndskriftsoverleveringen og ikke Herondas, men helt ueffen er Herondas nu ikke. Og interessant nok er der nogle fælles motiver hos de to.

I 4. mime beundrer to kvinder i en Asklepios-helligdom en ganske livagtig billedlig fremstilling ganske som damerne ved Adonisfesten gør hos Theokrit.¹

Se engang, kære Kynno
nogle arbejder! Man sku tro det var en anden Athene
der havde lavet dem – æret være Vor Frue.
Den nøgne dreng dér, hvis du niver ham,
tror du så ikke han får et blå mærke?
Der er som en puls, varm, varm under huden,

1. Herondas 4.57ff. Oversættelserne af Herondas er mine egne. De er ikke i bundet metrum. Som tekstgrundlag har jeg brugt J.A. Nairns Budé-udgave fra 1960

på billedets flade. Og den der sølv-ildrager,
Hvis Myllos eller Pataikiskos Lamprionsen får den at se,
så tror jeg øjnene vil springe ud af hovedet på dem,
for de vil tro at den er lavet af ægte sølv.

Hvem Myllos og Pataikos Pataikos (-> Pataikiskos, dvs Bitte-Pataikos,) var vides ikke.

I mime 6 kommer Metro på besøg hos Koritto, der hundser med sin tjenestepige ganske som Praxinoa gør det hos Theokrit. Mimen starter:

Sæt dig ned Metro. Kom med en stol til fru
kom nu i gang! Jeg må da også altid selv give ordrer!
Ingenting kan du hitte ud af at gøre af dig selv, dit drys;
at ha dig i huset er som at ha en sten i stedet for en pige.
Men når jeg uddeler kornrationer,
så tæller du kornene, og hvis der blir spildt det mindste,
går du og surmuler dagen lang,
så selv væggene blir trætte af at høre på dit muk.
Ja, det er lige tidspunktet til at støve den af og pudse den,
nu hvor der er brug for den, dit fæ! Tak du fru her,
for ellers ville jeg lade dig smage nogle flade.

“Den” som tjenestepigen støver af og pudser må formentlig være den stol hun fik ordre om at bringe til gæsten.

Besøget afsluttes, atter som hos Theokrit, ved at gæsten skal hjem og servere mad for sin mand. Metro siger (vers 95-98):

Nu har du vist mig vejen. Jeg må til Artemis
og få at vide hvem ham Kerdon er.
Farvel, søde Koritto. Der er en der er sulten. Det er på tide
jeg går.

Hoveddelen af mimen har derimod intet modstykke hos Theokrit. I Schmid-Stählin's 1920-udgave af Christ's klassiske *Geschichte der griechischen Literatur* i *Handbuch der Alterwissenschaft* hedder på side 200 om denne mime at den beskriver “die unzüchtigen Heimlichkeiten zweier Freundinnen”, uden yderligere forklaring på hvad det er for nogle utugtige hemmeligheder. Sagen er den at efter den indledende scene viser det sig

at Metro kommer på besøg fordi hun hos en veninde har set en førsteklases dildo, som hun får at vide var udlånt af Koritto til en tredje kvinde, der har lånt den videre. Metros ærinde er at opsnuse hvor hun kan købe sig sådan en. Ved mimens slutning har hun fået de fornødne oplysninger: producenten hedder Kerdon og man kan nok komme i kontakt med ham via en kvinde ved navn Artemis.

Mens denne dildo-historie slet ikke passer ind i Theokrit-mimens urbane stil, er forekomsten af tre fælles motiver hos de to digtere påfaldende: beundringen af livagtige kunstværker, hundseriet med tjenestepigen og tæppefald foranlediget af at en af kvinderne skal hjem og sørge for mandens middag. Om Theokrit har lånt hos Herondas eller omvendt, eller om de begge trækker på en ældre tradition er ikke godt at vide.

2. *Konerne fra Syrakus til Adonisfest* oversat af Eva Sprogøe Petersen

Gorgo: Hej! Er Praxinoa hjemme?
Praxinoa: Ja her! Nej, Gorgo, omsider!
 Tænk at du kom, trods alt. – Så hent dog en stol til den dame, Eunoa, også en pude ...
Gorgo: Det' ikke nødvendigt ...
Praxinoa: ... så sæt dig!
Gorgo: Jeg er et hjælpeløst skrog; det var knapt, jeg kom frem uden skrammer. Sikken en trængsel, der var, Praxinoa, mængder af vogne, 5 sømbeslåede sko overalt og husarer i kappe. Pyh, hvor turen var lang; den blir længere, hvergang du flytter.
Praxinoa: Det er mit fjols af en mand. For at skille os to fra hinanden købte han ikke et hus, men et skur i en afkrog af verden. Trættekær sjoever, misunder mig alt, er stadig den samme. 10
Gorgo: Omtal dog ikke din Dinon, veninde, i sådan en tone, nu, hvor stumpen er vidne. Ja se, hvor han stirrer, min pige. Rolig, Zopyrion-skat, det var ikke din farmand, hun mente.
Praxinoa: Sødste gud, den lille forstår det!
Gorgo: Den d e j l i g e farmand!
Praxinoa: Hmm, den farmand bad jeg forleden, så sent som forleden: 15 "Papa, gå hen i bazaren og køb noget soda og okker". Han kom tilbage med s a l t, det kæmpedos af et mandfolk!

Gorgo: Min Diokleides, den ødeland, er af selvsamme skuffe.
 Brugte i går syv drachmer på uld – det var hundehår, var det!
 Ti kilo afpillet luv, beskidt og forbandet besværligt. 20
 Kom nu i gang! Få fat i dit ydertøj, kjolen og kappen.
 Vi går til slottet, og dér hos den stenrige Kong Ptolemaios
 skal vi beskue Adonis. – Man sir', det er noget så pragtfuldt
 Dronningens arrangement.

Praxinoa: Ja, alting er stort hos de store!

Gorgo: Det, du får set, kan du skildre for den, der ikke har set det. 25
 Nu må vi gå!

Praxinoa: Ja uvirksomme folk holder fridag til hverdag!
 Eunoa, fjern så det garn! Prøv ikke, din sjuske, at la' det
 ligge og flyde igen! Den seng var vist noget for katten.
 Hurtig, bring vand i en fart! Det var vandet, jeg først skulle bruge –
 hun gir mig sæbe! Nå skidt! Hov nu ikke så meget, din taske! 30
 Skyl så med vand! Idiot! Hvorfor stænker du nu på min kjole?
 Så er det godt! Jeg er vasket så meget, som guderne ville.
 Hvor er nøglen til dragkisten henne? Så hent den dog til mig!

Gorgo: Ih, du kære, hvor klær den dig godt, din plisserede kjole!
 Lad mig så høre, hvad stod det dig i, det vævede klæde? 35

Praxinoa: Mere end tohundred drachmer, kontant, det gav jeg for garnet.
 Læg så arbejdet til: Jeg har ofret min sjæl på den kjole.

Gorgo: Men den er blevet over forventning, det kan du da sige.

Praxinoa: Hent så mit slag og min solhat og sørg for at sætte det rigtigt.
 Pus, du skal ikke med mor, der er bøhmænd og pruhesten bider. 40
 Græd du bare, når blot du ikke blir slået til krøbling.
 Phrygia, tag dig af drengen og trøst ham! Kom så er vi gået!
 Se at få hunden kaldt ind og få låset døren til gården!

Guder, sikken en vrimmel! Hvordan og hvornår kan vi slippe
 ud af den trængsel. Det ligner jo flokke af talløse myrer. 45
 Mange gode reformer har du bragt i stand, Ptolemaios,
 siden din far for til himmels. I dag bestjæles man ikke,
 ingen sniger sig listigt forbi, som ægypterne plejer.
 Før var det sådanne numre, de drevne bedragere brugte.
 Ens var de alle, elendige slyngler, forbandede karle. 50

Sødeste Gorgo, hvordan skal det gå os? Nej se, der er heste!
Kongens stridsheste, du! – La’ dog vær’ med at skubbe, min herre!
Fuksen er vild, se hvor er den balstyrig. – Så tag dog og flyt dig,
Eunoa, næsvise gabflab. – Nu maser den manden, der trækker.
Ih, hvor var det dog godt, jeg lod barnet blive derhjemme. 55

Gorgo: Så, nu har de passeret, Praxinoa. Tag dig nu sammen.
Nu er de inde på øvelsespladsen.

Praxinoa: Og nu er jeg rolig.
Heste og kolde slanger har fremfor alt gjort mig bange
lige fra barn. – Lad os løbe, for mængden drukner os alle.

Gorgo: Kommer morlille fra slottet? 60

Morlille: Javist.

Gorgo: Ku’ hun slippe igennem
uden besvær?

Morlille: Ved at prøve slap grækerne helt ind i Troja.
Alting lykkes, elskværdige damer, når bare man prøver.

Gorgo: Nå, der gik hun, den gamle. Det var vel nok et orakel.

Praxinoa: Alt ved vi kvinder besked med. Ja selv, hvordan Zeus fik sin Hera.

Gorgo: Se dog! Se den forsamling, Praxinoa, henne ved porten! 65

Praxinoa: Frygteligt! Gorgo, kom ræk mig din hånd! Og Eunoa holder
Eutychis hånd! Og så sørger du for, at du ikke blir borte!
Vi skal gå samlet derind. Så, Eunoa, bliv hos os andre!
Gorgo, jeg stakkels elendige kvinde, min kappe er flænget,
revet helt fra hinanden. – For himlens skyld, rare herre, 70
ville De være så venlig at passe lidt på min kappe?

1. mand: Det skal jeg nok – så vidt jeg da kan.

Praxinoa: Ja, sikken en trængsel!
Sikke de skubber – som svin!

1. mand: Kurasje, Madame, se nu går det!

Praxinoa: Gid det altid må gå Dem godt, elskværdige herre,
sådan som De tar’ Dem af os. – Hvor er han dog flink og beleven. 75
Eunoa kommer i klemme!!! Så puf dog, din kryster, ja sådan!
“Alle er inde” sa’ manden og låsede døren for bruden.

Gorgo: Se dog på de gobeliner, Praxinoa, kom nu og se dem.
Å, hvor yndigt og fint. Man sku’ tro, det var kapper til Guder.

Praxinoa: Hellige Jomfru! De tæpper er vævet af rene eksperter! 80

	Tegnerne! Hvilket talent for at male nøjagtige streger! Alting står så livagtigt, bevæger sig ganske naturligt. Levende, slet ikke vævet. – Der' intet som menneskets evner! Se ham! I sølvstolen ligger han lænet tilbage. Hvor dejlig! Endnu kun spæde dun spirer frem på ynglingens kinder. 85 Alle elsker Adonis! Han elskes også i døden!	
2. mand:	Hør, I forskruede koner, så stands dog den evige snadren. Gæs!! Hvor dødsens vulgære med alle de fladtrådte a-er!	
Praxinoa:	Hva' bilder han sig mon ind? og hva' rager det ham, at vi snakker? Hunds med dit eget og ikke med to syrakusiske damer. 90 Også det skal du vide, at vi har korinthiske aner, lissom Bellerofon havde, så vi snakker peloponnesisk. Dorisk er det vel tilladt en dorer at tale, mon ikke? Fri os for mere end én, der bestemmer, hellige Moder! Ligemeget med ham, hvorfor spille sin tid på en fuser? 95	
Gorgo:	Stille, min ven, hun begynder om lidt på sin sang om Adonis, hun er en datter af hende fra Argos. Hun er så talentfuld og var den bedste i fjor i klagesangskonkurrencen. Det blir' fantastisk, forsikrer jeg dig. Så nu klarer hun halsen.	

Sanger:	Du, Afrodite, som elsker Idalion, Golgoi og Eryx, 100 du, der leger med æbler af guld! Se Adonis er kommet. Horaer førte ham til dig fra Acherons fugtige bredder; efter et år er de kommet, så sagtelig gik de, ja ingen Guder går så langsomt, som de. Men de ventes med længsel, thi de har altid gaver til alle hernede på jorden. 105 Kypris, Diones datter! Du har – som en myte fortæller – givet udødelighed til en dødelig sjæl, Berenike; i hendes bryst lod du dryppe ambrosia, dråbe for dråbe. Og Berenikes datter, Arsinoa, Helenas lige, bringer til ære for dig, som har talrige navne og templer, 110 alt, hvad der findes af herligt og øser det over Adonis. Årstidens afgrøde, træernes frugter er lagt ved hans side. Nærved, plantet i kurve af sølv, står yndige haver, og der er også flakoner af guld med parfume fra Syros. Alle slags lækkerier, som husmødre former på pladen, 115	

når de har farvet det hvide mel i alle kulører.
 Oliebagte kager og bagværk med sukkersød honning,
 her ligger alt. Her er jordens dyreliv, himmelens fugle.
 Grønne hytter er bygget, betynget af duftende urter;
 oppe i luften flyver små dukke-eroter – de ligner 120
 nattergalenes unger, der prøver, om vingen kan bære,
 medens de flyver omkring fra den ene gren til den anden.
 Sengen er ibenholt prydet med guld og med elfenbens-ørne,
 der fører drengen til Zeus, Kroniden, som gudernes mundskænk.
 Lejet er dækket med purpurtæpper, bløde som søvnen. 125
 Byen Miletos og fårehyrden fra Samos vil sige:
 “Dette leje har vi beredt for den skønne Adonis”.
 Her, i et favntag, forenes den sarte Adonis med Kypris.
 Atten er hendes elsker, måske er han nitten, og endnu
 kranser de gyldne dun hans læber. Kysset er nænsomt. 130
 Nu skal Kypris nyde den glæde at favne sin elsker,
 for ved daggry, når duggen den falder, samles vi alle.
 Så vil vi bære Adonis til bølgen, der skyller mod kysten,
 og med udslået hår og kjolespænderne løsnet,
 vil vi med blottede bryster begynde vor afskedshymne. 135

Man fortæller, at du, Adonis, som eneste hero,
 kommer både til os og til Acherons bredder. Den skæbne
 fik Agamemnon ikke. Den vældige, harmfulde Aias;
 Hector, af Hecabes tyve sønner den ældste; Patroclus;
 Pyrrus, hjemvendt fra Troja – nej, ingen mødte den skæbne. 140
 Heller ikke Deukalions slægt og de gamle Lapither,
 Pelopidernes æt og Pelasgerne, Argolis herrer.

Skænk os også din nåde til næste år, kære Adonis.
 Dengang du kom, blev vi glade. – Livsalig vil genkomsten blive.

Gorgo: Sikken fantastisk kvinde, Praxinoa. – Lykke er viden. 145
 Fuldendt lykke at synge så yndigt. – Klokken er mange,
 nu er det tid at gå hjem, Diokleides har ikke spist frokost.
 Sur er han altid, men hvis han er sulten, så hold dig på afstand.
 Kære Adonis, farvel! Lad os gense dig sunde og raske.